
CONCIO XL.

THEMA: Apparebit expectantibus se in salutem.

(Ad Hebr. IX, 28).

IDEA CONCIONIS

PROPOSITIO. Ad Cor Iesu confugiendum, quia est salus in se sperantium.

DIVISIO. Est salus: I. Certa; II. Unica; III. Universalis.

PARS I. Est salus certa: *a)* Promissionibus Patris; *b)* Promissionibus ipsius Christi; *c)* Promissionibus specialibus ad Cor suum confugientibus.

PARS II. Est salus unica: *a)* Auctoritate missionis; *b)* Merito sacrificii; *c)* Altitudine gloriae.

PARS III. Est salus universalis: *a)* Universalitate fidei; *b)* Spei; *c)* Et charitatis.

Exordium. Quia nihil in natura datur quod unius animae pretium possit aequare, idcirco nullum tanti ponderis opus et facinus quam animas, ut salventur curare.

Hanc salvationem animarum ardentissime desiderat Deus, qui « vult omnes homines salvos fieri, et ad agnitionem veritatis venire » (1); propter quod « non misit Deus Filium suum in mundum ut iudicet mundum, sed ut salvetur mundus per ipsum » (2). Hanc sollicite commendat per Christum « qui gaudium suum vocat salutem animarum » (3), iuxta mentem

(1) *Timoth. II, 4.*

(2) *IOANN. III, 17.*

(3) *In epist. ad Hebr. XII, 2.*

Theodreti, ubi ait: « quid prodest homini si mundum universum lucretur, animae vero suae detrimentum patiatur? » Seu, ut exponit A Lapide: « quid te iuvabit acquisivisse omnes opes, honores, delicias totius mundi, si propter hoc teipsum perdas, et anima tua, quam unicam et intimam habes, mulcteris ad aeterna gehennae tormenta? Opes enim, honores et delicias perditas recuperare potes; animam semel perditam, in aeternum recuperare non poteris. Illa extrinsecus sunt, et exterius tantum sensus titillant; haec intrinseca tibi est et intima; unde eius dolor vel gaudium tibi pariter intrinsecus est, summus et intimus; illa temporalia sunt et caduca, haec immortalis et aeterna ». Cum autem tot tantique sint hostes ad ruinam huius adlaborantes, Dominus Iesus, mediis supernaturalibus praestitis, novissimum donum cumulavit, praebens Cor apertum sperantibus in se, ut in eo sint de sua salvatione securi. Et Pater coelestis, velut assignans Cor Filii, commendat quod, tunc temporis, Loth per angelos admonuit: « salva animam tuam. Festina, et salvare ibi » (1). En quare a me sequens statuitur dilucidanda

Propositio. *Ad Cor Iesu confugiendum, quia est salus in te sperantium.*

Levis momenti videtur difficultas explanationis, quae propositionis huius rectae intelligentiae deserviet. Legitur, venisse Filium hominis salvare quod perierat (2), idest, ut Arabicus, quod perditum erat; scilicet, totum genus humanum, Adae, patris sui, peccato perditum, ut exponit A Lapide. Videtur ergo superfluum confugere ad Cor Iesu ut sperantes in se salvi fiant, si iam omnia semel salvavit.

Sed sciendum est opus salvationis duo importare; immunitatem culpae et adeptionem gloriae. Quantum ad primum omnes salvavit in actu primo, quia omnes a diaboli potestate eripuit, et pro omnibus merito satisfecit; ideo per prophetam:

(1) *Gen. XIX, 17, 22.*

(2) *MATTH. XVIII, 11.*

« copiosa apud eum redemptio » (1). Sed quantum ad secundum non omnes salvavit, quia merita ipsius, etsi sufficientissima, ut gratiam et gloriam omnes obtineant, hunc supernaturalem effectum adipisci nequeunt, propter voluntatem gratiae obsistentem. Et hinc necessitas confugiendi ad Cor Iesu, ut in gratia et voluntate salvationis perseveremus, sperantes in illud:

Divisio. Est enim: I. *Salus certa*; II. *Unica*; III. *Et universalis sperantium in te.*

PARS I. — EST SALUS CERTA.

Cor Iesu est salus nostra certa, in quantum sumus certi per Christum, seu eo mediante, de nostra salvatione.

a) Et primo promissionibus Patris. Nam ut ait D. Ioannes: « non misit Deus Filium suum in mundum, ut iudicet mundum, sed ut salvetur mundus per ipsum » (2); ut enim scribit S. Cyrillus « non missus est ut ille sacrorum interpres Moyses, ut lege terrarum orbem condemnet, neque ad peccatum dumtaxat redarguendum mandatum fert, sed gratiam ad illum tollendum. Ut Filius ac haeres Patris, servitute homines liberat: condemnatricem legem in iustificantem gratiam commutat, suorum criminum, catenis constrictis, peccata dimittit, salvaturus orbem terrarum, non condemnaturus venit. Oportebat enim Moysen, ut famulum, condemnatricis legis ministrum esse; Ipsum vero, ut Filium Dei, execratione et maledictione legis orbem terrarum vindicare et benignitatis exuperantia infirmitatem mundi curare » (3). Ideo per Isaiam dixerat: « prope feci iustitiam meam, non elongabitur, et salus mea non morabitur. Dabo in Sion salu-

(1) *Psalm. CXXIX, 7.*

(2) *III, 17.*

(3) *Lib. II in Ioan.*

tem » (1); quae verba Patres unanimiter de Christo referunt dicta.

b) Deinde est salus certa promissionibus ipsius Christi Redemptoris: « venit enim Filius hominis quaerere et salvum facere quod perierat » (2). Ideo quotquot in Ecclesiam suam ingrediuntur, salvabuntur: « per me si quis introierit salvabitur » (3). Et de hac salvatione per modum iuramenti nos reddit securos: « amen, amen dico vobis, quia qui verbum meum audit, et credit ei qui misit me » nempe Deo Patri, testimonium reddenti per divina opera me Filium eius esse, Deum verum ex Deo vero, genitum et missum in mundum per incarnationem ad reparationem generis humani « habet vitam aeternam » idest certo habiturus est vitam aeternam, si ex fide vivat et mandatis obediat: et in iudicium non venit idest non subiecit damnationi et transiit, seu transibit a morte in vitam aeternam ac beatam (4).

c) Tandem certi sumus de salvatione, promissionibus specialibus ad Cor Iesu confugientibus. Audi ipsum Iesum ipsae B. Margaritae dicentem:

« Spondeo eos omnes qui hoc honore Cor meum afficient, ipsius divini Cordis influxu coelestium donorum fore cumulandos ».

« Cura ut haec devotio ubique locorum innotescat eamque hominibus summe commenda tamquam non modo tutum, sed etiam suave et admodum facile medium, verum Dei amorem consequendi ».

« Animarum pastoribus ut instrumentum aptissimum quo corda saxis duriora ad poenitentiae lacrymas emolliant ».

« Fidelibus omnibus, ut modum praestantissimum quo de indomitis animi affectionibus plenum dominium reportent ».

« Quotquot huic sacrosancto Cordi debitam reverentiam et

(1) XLVI, 13.

(2) LUC. XIX, 10.

(3) IOANN. X, 9.

(4) IOANN. V, 24.

amorem adhibere vellent, infinitarum, quas complectitur, divitiarum participes efficerentur ».

« Pollicens insuper eos omnes qui talem imaginem peculiariter colerent, maximis gratiis ab huius divinissimi Cordis plenitudine cumulandos ».

Et sic Cor Iesu est salus certa confugientium ad illud: ita quod de eo videatur D. Paulus dixisse: « Apparebit expectantibus se in salutem ».

PARS II. — EST SALUS UNICA.

Est deinde salus unica. Et hoc tripliciter.

a) Auctoritate missionis. Olim prophetae loquuti sunt populo Israelitico, velut legati missi a Domino, ut ait Moyses: « Qui est misit me ad vos » (1). Item post Christum Apostoli eorumque successores annuntiaverunt opera Dei auctoritate ab ipso Christo commissa, ut ait D. Paulus: « Pro Christo legatione fungimus » (2). Nemo tamen nec ante, nec post Christum, adventavit sicut ille missus. Nam missio Christi potest dupliciter attendi; ut est propria; et secundum quod est delegata. Est propria secundum quod Deus est; et hoc sensu vocatur adventus: « quis poterit cogitare diem adventus eius » (3). Est delegata secundum quod homo est; et hoc sensu dicitur proprie missio: « misit Deus Filium suum factum ex muliere » (4).

Utroque autem modo auctoritas missionis Christi est altissima in suo genere, immo et suprema. Ut Deus, quia est origo et principium totius potestatis: « non est potestas, nisi a Deo » (5). Et ut homo quia plenissimam auctoritatem ade-

(1) Exod. III, 14.

(2) II Corinth. V, 20.

(3) MALACH. III, 2.

(4) Ad Galat. IV, 4.

(5) Ad Rom. XIII, 1.

ptus est et intensive et extensive: « data est mihi omnis potestas » (1). Cum ergo missio ordinetur ad salvationem eorum, quibus quis mittitur, sequitur quod Iesus sit salus unica auctoritate huiusce missionis.

b) Deinde, merito sui sacrificii. Quia, « omnia pene in sanguine secundum legem mundantur, et sine sanguinis effusione non sit remissio » (2) (quae remissio est altera pars salvationis, ut supra dixi) oportebat aliquod sacrificium offerri quod remissionem plenam peccatorum mereretur, tum quia placens Patri, tum quia ex se meritum haberet satisfaciendi. Nam omnia veteris legis sacrificia displicebant Deo: « sacrificium et oblationem noluisti » (3), et solum accepta erant in quantum Christi sacrificium praefigurabant. Nunc autem sacrificium Christi remissionem plenam obtinet: « Sanguis Iesu Christi Filii eius emundat nos ab omni peccato » (4); tum quia victima huius sacrificii Deo Patri facta est placentissima: « placens Deo factus est dilectus, et vivens inter peccatores translatus est » (5); tum quia meritum eius erat infinitum: « in ipso complacuit omnem plenitudinem inhabitare » (6). Hinc est quod non sit sacrificium aliquod meritorium sicut sacrificium Christi; et per consequens ipse solus sit salus unica, merito tanti sacrificii sui.

c) Tandem est salus unica sperantium in se, altitudine gloriae.

Ex hoc dicitur, et est Christus salus nostra, quia hic gratiam, et in futuro gloriam fidelibus impartitur; salvare namque est gratiam conferre et gloriam largiri. Nunc autem et gratia nobis datur e coelo per Christum, qui semper vivit ad interpellandum pro nobis, et per quem gratia et veritas facta est; et ipsa gloria confertur omnibus per Christum, per quem ha-

(1) MATTH. XXVIII, 18.

(2) Hebr. IX, 22.

(3) Psalm. XXXIX, 7.

(4) I Ioann. I, 7.

(5) Sap. IV, 10.

(6) Coloss. I, 19.

bemus accessum ad Deum et introitum in regnum sanctorum, ut enim ipse ait: « nemo venit ad Patrem nisi per me » (1); et hoc ratione altitudinis gloriae, qua Pater subiecit omnia illi: « omnia subiecasti sub pedibus eius » (2). Unde sequitur Christum esse salutem sive salvationem nostram unicam ratione altitudinis gloriae, ubi est a dexteris Dei sedens.

PARS III. — EST SALUS UNIVERSALIS.

Est tandem salus universalis: non omnibus hominibus efficaciter, sed omnibus salvandis. Mors enim Christi est destructiva peccati quoad potentiam, sed non est destructiva peccati quoad omnes effectus. Ideo Apostolus: « Christus semel oblatus est ad multorum exhaurienda peccata » (3); idest removenda, ut exponit D. Thomas: « Nec dicit omnium, quia mors Christi etsi sit sufficiens pro omnibus, non tamen habet efficaciam, nisi quantum ad salvandos; non enim omnes subiiciuntur ei per fidem et bona opera » (4). Unde scribit Apostolus quod « apparebit expectantibus se in salutem ». Nam quamvis omnibus in extremo iudicio apparebit, etiam his, qui eum pupugerunt, his tamen secundum carnem; sed secundum divinitatem solis electis apparebit. Ideo similiter Cor Iesu est salus universalis omnium salvandorum, quibus merita ipsius applicantur et per fidem et per bona opera ipsi coniunguntur, et hoc tripliciter.

a) Universalitate fidei: « Euntes docete omnes gentes » (5). Sicut ego omnia quaecumque didici a Patre meo nota feci vobis; ita vos, quos ministros elegeri et constitui, eadem auctoritate, qua Pater misit me, mitto ad omnes gentes

(1) IOANN. XIV, 6.

(2) Psalm. VIII, 8.

(3) Hebr. IX, 28.

(4) In hunc loc.

(5) MATTH. XXVIII, 19.

docendas et instituendas doctrina fidei, quam accepistis a me. Non Iudaeis tantum, sed omnium gentium hominibus praedicate evangelium meum. Ideo legitur: « Euntes in mundum universum praedicate evangelium omni creaturae » (1); idest, euntes qua late patet orbis terrarum, praedicate fidem meam omnibus hominibus, oportet enim omnes ad agnitionem veritatis venire. Non sit apud vos distinctio Iudaei ac Graeci; quia idem Dominus omnium. Muri corruerunt, et mandatum prohibens in viam gentium abire, deinceps derogatur.

b) Universalitate spei. Sicut omnes unam fidem docet, ita omnes in eadem spe firmat. « Sperate in eo, omnis congregatio populi, effundite coram illo corda vestra; Deus adiutor noster in aeternum » (2). Ideo Apostolus: « Apparuit gratia Dei Salvatoris nostri omnibus hominibus, erudiens nos, ut, abnegantes impietatem et saecularia desideria, sobrie et iuste et pie vivamus in hoc saeculo expectantes beatam spem, et adventum gloriae magni Dei et Salvatoris nostri Iesu Christi » (3). Quia ergo omnibus apparuit, omnes habent eandem expectationem spei beatae; cuius obiectum duplex est: primum, gloriae animae post mortem, secundum illud, « scimus quoniam, si terrestris domus nostra huius habitationis dissolvatur, quod aedificationem ex Deo habemus domum non manufactam, aeternam in coelis » (4); et secundum; gloria corporis in adventu Christi, iuxta illud: « seminatur in ignobilitate, surget in gloria » (5).

c) Tandem Cor Iesu est salus universalis, universalitate charitatis. Nam omnes indiscriminatim diligit: siquidem « pro omnibus mortuus est Christus; ut et qui vivunt, iam non sibi vivant, sed ei, qui pro ipsis mortuus est et resurrexit » (6). Ratio est quia omnes ob peccatum mortui erant; « ita in

(1) MARC. XVI, 15.

(2) Psalm. LXI, 9.

(3) Ad Tit. II, 11.

(4) II Corinth. V, 1.

(5) Vide D. THOMAM, Exp. ad Tit. II, 13.

(6) II Corinth. V, 15.

omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt » (1). Non autem oporteret quod Christus pro omnibus moreretur, nisi omnes mortui fuissent peccatis. Cum autem sit pignus supremae charitatis vitam ponere pro dilecto, en quare Christus eandem charitatem in omnes ostendit moriendo pro omnibus. Est ergo salus nostra certa, unica, et universalis.

Consequentia. Ergo ad Cor Iesu confugiendum. Ipsum enim est civitas refugii delinquentibus, reis non aliquorum, sed quorumcumque criminum; quibus divina iustitia minatur horrendum, et recte ad aeterna damnaret supplicia. Est pater nolens mortem peccatoris, sed ut convertatur et vivat, qui in cellulam sacrosanctam Cordis sui compellit intrare omnes dicens: salva animam tuam; festina, et salvare ibi. Est amississimus Iesus, qui porrectis brachiis, aspectuque delectabili omnes ad Cor suum invitat spondens nomina eorum scripta in libro vitae mansura.

Affectus. Iram Domini portabo, quia peccavi ei!... Quo fugiam a facie tua? Si ascendero in coelum, tu illic es; si descendero in infernum, ades. Caeterum inimicus pugnat ut apprehendat me secumque trahat in inextinguibiles ignes, ubi fletus et stridor dentium. Supra me video iram vindicem; infra, chaos apertum; iuxta, hostem mactare cupientem. O bone Iesu, per te salvus esse spero; in Corde tuo me veniam consequuturum confido. Si passer invenit sibi domum, et turtur nidum, ubi ponat pullos suos, egone solus ero profugus? Egone unus prohibebor ab aditu in domum Cordis tui? Memento verbi quod dixisti: exi in vias, et sepes, et compelle intrare, ut impleatur domus mea. Per vulnus lateris venio ad Te, ut cum dilectis tuis in te sperantibus valeam in aeternum cantare: Domine, refugium factus es nobis!

(1) Rom. V, 12.

Deprecatio. Anima Christi sanctifica me; Corpus Christi, salva me; Sanguis Christi, inebria me; Aqua lateris Christi, lava me; Passio Christi, conforta me; O bone Iesus, exaudi me; intra tua vulnera absconde me; ne permittas me separari a te; ab hoste maligno defende me; in hora mortis meae voca me, et iube me venire ad te; ut cum sanctis tuis laudem te in saecula saeculorum. Amen.

CONCIO XLI.

THEMA: Voluit Deus notas facere divitias gloriae Sacramenti huius in gentibus, quod est Christus in vobis spes gloriae.

(Ad. Coloss. I, 27).

IDEA CONCIONIS

PROP. In Corde Iesu quiescendum, quia est spes in illo morientium.

DIVISIO. Est spes in illo morientium, nam Cor SS. mum hoc: I. Miseretur morientium in se; II. Accedit morientibus in se; III. Trahit secum morientes in se.

PARS I. Miseretur morientium in se: *a)* Peccata delens, etsi gravia, etsi plurima; *b)* Languores suscipiens in plenam eorum satisfactionem.

PARS II. Accedit morientibus in se: *a)* Hostem animarum removens; *b)* Languores et animi et corporis levans; *c)* Spem firmam in misericordiam Dei erigens.

PARS III. Trahit secum morientes in se: *a)* Eucharistia eos ad Cor suum intime uniens; *b)* A Purgatorii poenis eorum animas liberans; *c)* In regnum suum eas statim transferens.

Exordium. Inter tot mala, quae nos undique premunt, sola spes allevat cor nostrum; scimus enim quod fidelis est Deus qui non permittet nos tentari supra id quod poterimus.

Hoc pertinet ad providentiam, qua omnia gubernat, non in universali tantum, sed in particulari; si enim, dicente propheta, numerat multitudinem stellarum, et omnibus eis nomina vocat; producit in montibus foenum et herbam servituti hominum; et dat iumentis escam ipsorum et pullis corvorum invocantibus eum; a fortiori apud eum gressus hominis di-